

AB
154728

№ 4119 *

1705 2

DISPUTATIO INAUGURALIS
ANATOMICO - MEDICA
DE

EPIPHORA,

Quam

SUB AUSPICIIS SUPREMI ARCHIATRI,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO atq; EXCELSISSIMO PRINCIPE ac DOMINO,

**DOMINO FRIDERICO
WILHELMO,**

REGNI BORUSSIÆ ET ELECTORATUS
BRANDENBURGICI HÆREDE &c. &c. &c.

*AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU
ET BENEVOLO FACULTATIS MEDICÆ DECRETO
IN REGIA AD PREGELAM ACADEMIA,*

PRO GRADU DOCTORIS

SUMMISQUE IN ARTE MEDICA PRIVILEGIIS
AC HONORIBUS

Ritè ac legitime consequendis

Publicæ Eruditorum Disquisitioni proponit

CAROLUS JACOBUS Köser

*Quedlinburgensi Saxo
Die 18. Octobr. Anni MDCCIII.*

IN AUDITORIO MAJORI,

Horis ante & pomeridianis.

REGIOMONTI,

Typis FRIDERICI REUSNERI, SAC. REG. MAJ. & ACAD.

Typogr. Hæredum.

DEO
PATRIÆ
PARENTI
PATRONIS
AC
AMICIS.

CAROLIS JACOBUS

IN AUDITORIO MAIORI

Typo Raderer, Rausneri, SACRI MAJESTATIS
Imperii

§. I.

Delicatissimam pariter ac nobilissimam corpōris humani partem esse Oculum, ne is quidem cui lumen ademptum, inficias ire fortè præsumet. Anatomicos sanè ac Medicos tantùm non omnes artificiosa ejus structura in summâ tenet admiratione, hinc est quod tùm Veteres, tùm Recentiores in partibus ejusevolvendis maximoperè desudârint. Quodnam enim membrum oculos omnium magis in se convertit, quàm oculus? *Speculum* appellat Excell. Rivinus (a), *Cameram Obscuram Opticorum* illum nominat Doctiss. Etmüll. (b), *naturalem* vocat Celeberr. Sturmius (c), *Vivam* imò *microscopium naturale & tubum opticum geminatum* dicit eruditissimus Wedelius (d). Naturale autem hoc artificium post homines natos obscuræ Camerae vicibus perpetuò defunctum, multâque providentiâ in futuros usus elaboratum variis atque nulli arti imitabilibus prærogativis Camera Obscuram antecellit artificialem. Vid. Sturm. (e). Proinde rectè reprehendit cit. Sturmius (f) Jacobum Zabarellam, quod (g) cœcò affectu ductus eò devenerit, ut id egregiè factum in Aristotele suo laudaverit, quod accurata oculi constructionis descriptio apud illum nullibi reperitur. Excusare quidem Summum Philosophum hâc in parte conantur ingeniosissimus Scaliger (h) & oculatissimus Plempius (i), verùm eorum rationes rem omnem exhaurire non videntur.

A

§. II.

(a) in *Diss. de Visu* §. 17. 18. (b) *Synops. Institut. Medic.* T. I. p. m. 13. & *Colleg. Pract.* T. II. p. 789. (c) *Mathes. Juven.* T. II. *Scient. Optic.* p. 10. seqq. it. *D. Reisel Observ.* CXL. Dec. I. Ann. 9. & 10. *Eph. Germ.* p. 315. (d) *Physiolog. Reform.* C. XI. p. 361. 363. *Conf. Bohn. Circ. A. Ph.* p. 422. (e) *l. c. Sect. I. cap. 4.* (f) in *Prefam. Scient. Optic.* (g) *Lib. 1. de Visu* cap. 8. (h) *Comment. in I. Histor. anim. text. 72.* (i) *Ophthalmograph. Lib. I. C. 6.*

§. II. Miris autem modis exstructam hanc machinam variè etiam lædi posse, variisque oculum humanum obnoxium esse periculis, quotidiana nonnunquam testatur experientia. Hæc enim infelix hõc locò rerum Magistra modò hanc, modò illam Organi hujus partem peculiari quòdam morbò labefactatam sistit. *In palpebris* quippe occurrit inflammatio, Coalitus, Emphysema, Hydatis, Trachoma, Pforophthalmia &c. *In ciliis* Hordeolum seu $\kappa\epsilon\acute{\iota}\theta\eta$, Grando, Madarosis, Phthiriasis &c. *In bulbo* Atrophia, proidentia, strabismus &c. *In membranis* Ophthalmia, Ulcera, Pterygium seu Ungvis, Pannus &c. *In nervo optico* Gutta serena, *in Humoribus* Albugo, suffusio, impuritas, aliaque. Ego cæteris relictiis inpræsentiarum *Epiphoram* tanquam non infimum Oculorum morbum paulò ulterius examinandum proposui.

§. III. Quò itaque ordinem hæctenus receptum sequar, ab *Etymologia* incipio, ubi non multis immorando morabor cum multis, sed verbò saltem *Epiphoram* ab Ἐπιφωροειδία , quod est cum impetu ferri, derivari innuo. Generaliter omnem humorum in quamcunque partem influentium impetum denotat, (quo sensu notante Sennerto (k) Epiphoras uteri & ventris dixit Plinius) præcipuè sanguinis inflammatorium in totum corpus vel aliquam partem. Galenus (l) specialiter & propriè per Ἐπιφωροειδία influxum humoris in oculos inflammatorium intelligit. Conf. Blancard. (m) & Bruno (n). Clariss. Dolæus (o) Ophthalmiam, Inflammationem Oculorum seu Phlegmonem, Epiphoram, Lippitudinem secundum Celsum, ἰσθδυναυειντα ; ac eadem putat, sed differentiam sub Diagnosi edisseram. Ettmüllerus (p) Ophthalmiam serosam seu

(k) *Lib. I. Prax. part. III. Sect. 2. c. 46.* (l) *de compos. Medic. secund. Loc. lib. IK. cap. 7. & introduct. cap. 15.* (m) *Lexic. Med. nov. p. 260.* (n) *in Castell. Renov. p. 531.* (o) *Encyclop. Chirurg. lib. I. c. X. p. 147.* (p) *Coll. Pract. T. II. p. 648.*

seu Lymphaticam appellat, à qua sententia non multum ab-
ludo, *Epiphoram definiens*, quod sit Affectus Oculorum s. po-
tius continua ac involuntaria excretio humoris serosi seu
lymphæ per oculos, lacrymarum nomine aliàs venientis,
plus minus acris, interdum absque inflammatione, interdum
cum eâ, uti & rubore, pruritu, dolore.

§. IV. Dum *Genus Epiphoræ excretionem lymphæ conti-
nuam* dico, eò ipsò præternaturalem intelligo, naturalis enim
excretio lymphæ per oculos lacrymarum nomine venit,
quæ non est continua, sed interdum ex mœstitia vel gaudio,
vel haustu largiore vel aliò modò provenit, quanquam &
in excretionem lacrymarum naturali aliquid violenti, hinc
ferè præternaturale quid subesse cum Clariss. Brunone (q)
utique censeam. Dein cum Epiphora excretio continua hinc
præternaturalis sit, eam ad tertiam Classè Symptomatum,
Excernendi scilicet læsi, non solùm quantitate ut Cl. Bruno
(r) habet, sed & qualitate peccantis pertinere satis patet, ac-
cédò enim plus minus acris lymphæ huic oculos infestanti in-
est. Tandem *involuntaria excretio* audit, quod itidem indi-
cat, præternaturalem esse affectum ac morbosam constitutio-
nem in nobilissimo oculi artificio. Hoc itaque artificio
ut paulò intimius inspiciamus & accuratius lustremus, cum
Subjectum nostri affectus constituat, operæ pretium esse fir-
miter puto, præsertim cum & Anatomicam inscripserim Di-
sputationem hanc, hinc magis explanatam Oculi humani
dare anatomiam me nec pigebit nec poenitebit.

§. V. *Oculi ab occultando vel occultando dicti sunt instru-
menta visus, & quidem ob perfectionem visionis numero
duo, objectum tamen unum semel tantùm videt uterque non
duplex, quod quomodò fiat explicat Guilielm. Briggs (s),*

A 2

Tau-

(q) *Dogm. Medic. Gener. p. 97. § 794.* (r) *l. c. p. 280.* (s) *in Nov.
vision. Theor. p. m. 208.*

4
Tauvry (t), & præcæteris Sturmius(u), qui tamen unâ cum Bohnio (x) dubia quædam contra novam illam theoriam Briggſii non ſine ratione movet. Conſiderandi autem ſunt oculi quoad partes externas & internas. *Hæ* ſunt, quæ orbitæ includuntur, ac oculi bulbum conſtituunt. *Illæ* oculos tuentur & contegunt. Ab *externis* initium facturus, Supercilia atque Palpebras recenſeo. *Supercilia* ſemicirculari arcu ab angulo interno ad externum obambulant, ſuisque extremitatibus à naſo ad tempora ſpectant. Ex pilis, cute denſâ & durâ, partibusque muſculoſis ac pingvedine componuntur, ac defluentes à capite & fronte humores aliaque incongrua arcent, eorumque prominentiæ nimix luci inſerviunt retundendæ.

§. VI. *Palpebra* extimæ oculorum veſtes ſecundum Wedelium (y), exterius quidem tenellâ & laxiori cute *cavum ſuperius* conſtituente; interius membranâ quâdam à Pericranio deductâ, lævi & admodum tenui *inferius cavum* formante interjectis quibusdam muſculis horumque nervis ac vaſis obteguntur. *Gemina* ſunt numerò, *una ſuperior* in homine mobilis, (utpote quæ tantâ celeritate movetur, ut quilibet pernicioſiſſimus motus ſoleat cum oculi niçtu comparari), *altera eſt inferior*, motu obſcuriore prædita. Utriuſque palpebræ circumferentiam tenuiſſimis fibris ambit *Muſculus Orbicularis*, utramq; palpebram conſtringens ac claudens, quamvis ſuperior muſculò propriò *Elevatore* ſeu *attollente* dicto adhuc gaudeat. Palpebrarum extrema cartilaginofa figuræ ſemicircularis *Tarſi* vocantur, horum utrinque concursus *Canthos* ſeu angulos conſtituit. *Canthus interior* qui ad naſum,

(t) in *Nov. Anatom. Part. II. cap. VII. p. 336.* (u) *Mathes. juven. T. II. Scient. optic. Sect. I. cap. IX. queſt. I. & cap. XI. queſt. II. ſeqq.*
(x) *Circ. Anat. Phyſiol. Progymn. XXVII p. 434.* (y) *Obſ. I. dec. I. Ann. 2. Eph. Germ.*

sum, major dicitur, *exterior* ad confinia temporum vergens, minor nuncupatur. Tarsi præfati in externa parte plurima exigua recondunt foramina, ex quibus Pili *Ciliorum* nomine venientes prodeunt. Tandem hi jugiter servant prolixitatem & magnitudinem, gratamque oculis umbram offundentes, & volitantia per aërem corpuscula arcentes, visui inserviunt. In eadem parte externâ utriusque palpebræ tum superioris, tum inferioris propè Canthum majorem duo foramina in viventibus adhuc hominibus apparentia occurrunt, quæ *puncta lacrymalia* vulgò nominantur, atque sunt hiatus sacci seu ductus lacrymalis in cavitatem nasi sese exonerantis. Similiter duo foramina patentia in angulo externo annotat Aquapendens (z) & post eum Dominic. de Marchettis (a), quæ eundem dicit tenere ordinem, sicut ea, quæ sunt in angulo interno. Conf. Epist. Meibom. ad Dn. Langelott. (b) data, & Th. Barthol. (c). De quibus tamen foraminibus cum omnes ferè reliqui Anatomici taceant, & ego tacere malo. In internâ verò Tarforum parte superioris inferiorisq; palpebræ offenduntur *exilia ductuum quorundam peculiarium ostia*, quorum inventionem Celeberr. Meibom. debemus, quæque ab ipso in Epistol. Doctiss. ante cit. fufius explicantur. Quamvis Borrichius eodem forsân tempore censente Bartholino (d) ductus tales *hygrophthalmicos* dictos observaverit.

§. VII. *Glandule Oculorum* insigniores sunt duæ: *Prima* in angulo interno *Caruncula lacrymalis* vulgò dicta figuræ oblongæ ipsis oculis conspicua. Hanc equidem glandulam negant Dn. dy Vernay (e) & Petr. Dionis (f) Anatomici Parisienses, & saltem productionem, saccum ac

A 3 coi-

(z) *Lib. de oculis Part. I. c. 13.* (a) *in sua Anatom.* (b) *de vasis palpebrar. novis.* (c) *Anatom. renovat.* (d) *l. c p. 512.* (e) *secund. Taurvy Anat. Nov. p. 315.* (f) *Anatom. p. 370.*

coitionem inferioris palpebrarum membranæ autumant, sed cum æquè ac aliæ glandulæ aliquid secernat humidum ad irrigandum oculum, testantibus omnibus ferè Anatomicis pro glandulâ vel glanduloso ductu utique admittenda erit, nec ratio quam habet du Vernay si glandula hæc foret, perpetuò lacrymantes oculos habiturum hominem, tanti est momenti, ut negari debeat, præsertim cum ex hac duo tresve lymphæ ductus in palpebræ superficiem dehiscant notante D. Verheyen (g) oculi globum irrigantes. Conf. D. Briggs (h). *Altera Glandula innominata* (potius καὶ ἐξοχὴν lacrymalis dicenda ob abundantiam lymphæ quam advehit) subter superiorem palpebram oculi tergo incumbens, ab angulo minore ad majorem ferè exporrigitur magnitudine satis conspicuâ, superius rotunda, inferius in plures quasi lobos & interstitia divisa, è quibus singulis notante Stenone (i) lymphæ ductus s. vasa excretoria prodeunt; quæ tunicam palpebrarum interiorem exiguis foraminibus propè Cilia trajiciunt, & humorem quendam unâ cum triginta illis vel pluribus canaliculis à Meibomio inventis, advehunt, ut palpebræ oculique globus ob continuum utriusque motum facilitandum debite irrigentur, & superfluum per puncta lacrymalia absorbeatur, ac ad nares deducatur: quod si ex variis causis præsertim pathematibus animi affluat humor copiosius, quàm punctis illis per canalem nasalem abduci queat, extra orbitam oculi fluit humor, ac lacrymarum nomine venit. Quomodò verò Lacrymæ prodeant ac effluant plura vid. in Taury (k) it. Gvilielm. Briggs (l).

§. VIII. *Partes Oculorum internas constituunt Pinguedo, Musculi, Membrane, Humores atque Vasa.* Pinguedo aliquis

(g) *Anatom. C. H. p. 367.* (h) *in Ophthalmogr. p. 110.* (i) *in Obs. Anatom. de Glandul. oculor.* (k) *l. c. p. 317. 318.* (l) *p. 115. & seqq.*

qualis & interdum satis conspicua reperitur in spatiis musculorum vasorumque circa nervum opticum. Hæc pinguedo oculorum orbis molli amplexu non minus fovet, quàm etiam oleaginosâ lubricitate circumgyrationi pro motibus sustinendis necessariæ aptiores reddit ac promptiores.

§. IX. *Musculi oculorum sex, Attollens, Deprimens, Adducens, Abducens ac duo Circumgyratores* ab officio omnes sic dicti, satis decantati sunt, nec in eis singulare quid controversi reperitur, hinc reperiuntur apud omnes Anatomicos. Quamobrem ad Tunicas potius Oculorum retexendas propero.

§. X. In earum numero assignando maximè scinduntur in partes Autores. Aliis enim tres vel quatuor sufficiunt aliis ne sex, septem vel octo satisfaciunt. Anatomia igitur in auxilium vocanda erit, quæ *primam* sistit *Tunicam Adnatam*. Hæc originem pericranio debet, ad regionem Iridis terminatur, venulis & arteriis plurimis in Ophthalmia sæpe conspicuis donatur. Usus ejus est, ut oculum tum Orbitæ & interioribus ossibus, tum palpebris jungat, inque suo thalamo stabiliat. *Alter a tunica innominata s. Tendinea* nonnullis dicta, cum nihil aliud sit, nisi tendinosâ musculorum expansio, tunicæ nomen vix mereri videtur. Lindenius tamen (m) *agnatio*, inquit, *adnata ad innominatam, & hujus ad Corneam fecit, ut pro unâ habuerint, qui neq. separandi dexteritatem, neq. cognitionem originis earum habuerunt.* De usu interim conf. Plem. (n). *Tertia* huic subjicitur *Cornea s. Sclerotica* dicta, quam id esse pupillæ, quod cutis corpori Lindenius (o) asserit. Parse ejus anterior *Cornea* dicitur, quod instar lævigati & politi cornu pellucida sit. Originem ducere creditur ab exteriori nervum opticum succingente membrana,

(m) *Medic. Physiolog. lib. 4. c. 10. artic. 4. p. 471.* (n) *Ophthalm. Lib. 3. c. 6. (o) l. c. p. 477.*

brana, duræ meningis sobole, licet diversam ab illa substantiam obtineat. A posteriore parte opaca est & crassa unde ipsi *Sclerotica* nomen. In tres lamellas dividi posse Briggs (p) asserit. Consentit Thom. (q) & Casp. Bartholin. (r). Usus Corneæ, quæ diaphana, est, visibilium specierum com meatum admittere; quæ v. accuratè polita est, facit, ne rerum formæ deformiter oculi cameram ingrederentur, quæ densa, diversum ab aëre medium constituit, speciesque radio obliquo incidentes ad perpendicularum refringit. Sclerotica proxime subjacet *quarta tunica, Uvea* à colore uvarum simili dicta quoad partem anteriorem, posterior enim dicitur *Choroides*. Quod ansam Doctiss. Merfeno fortè dare potuit, ut diversas tunicas fecerit (s), quæ tamen non nisi una est, diversa licet sortiatur nomina. Communiter pro tenuis meningis propagine hæc tunica habetur, intus atrò pigmentò seu mucagine quâdam nigricante oblita conspicitur, quæ nigredo visionem distinctiorem reddit. Radios enim, inquit Cartesius (t) qui ab oculi fundo ad interiorem oculi partem reflectuntur, obtundit, obtenebratque, & impedit, ne inde oculi fundum revertentes, ibidem radiorum confusionem causentur. Alium hujus nigri coloris usum habet Briggs (u) sæpe laudatus. Uvea hæc tunica antè in medio perforata foramen quoddam relinquit, quod *pupilla græc. κόρη* dicitur, ipsum v. simulacrum puppæ s. pupulæ vocatur. Pupilla hæc in homine rotunda est pro commodiori specierum visibilium supra & infra & in utroque latere advenientium admissione. Mobilis etiam est, & præ diversitate objecti magis minusve lucidi aut eminus cominusve positi, modò dilatatur modò

(p) *Ophthalm. p. 41.* (q) in *Anatom. Renov. lib. III. c. 8. p. 515.* (r) in *Specim. Histor. Anat. c. 6. §. 4. p. 145.* (s) *Cptic. lib. I. part. 3.* (t) *Lib. de Homine p. 49.* (u) *l. c. p. 46.*

9

dò constringitur ope ligamenti processuumque Ciliarium, quibus mediantibus humor crystallinus eidem nunc propius adducitur, nunc magis ab eadem elongatur. Pupillæ huic circulus quidam variegatus instar fimbriæ circumducitur, *Iris* dictus, quæ juxta alios sextuplex, aliis ut Plempio & Ruyschio triplex circulus existit, & l. cærulea, l. cæsia, l. nigra evadit. Causam diversitatis colorum inquit Briggs (x). Dum ante 2. annos Amstelodami commorarer, vidi puerum quendam 8. vel 10. circiter annos natum, in cujus dextra iride cærulei coloris (si rectè memini), hæc verba: DEVS MEVS distinctè satis legi poterant. Cæterùm Iridis hujus circulus à filamentis quibusdam ex uvea productis efformatur, quæ dum pupillam in circumferentia Corneæ tunicæ annectunt, *ligamentum Ciliare* constituunt, dehinc verò versus prominentem Crystallinum humorem excurrentes, lineolis suis atris huic impressis *processus Ciliares* vocitantur. Quam utilitatem iris præstet, Anatomicos adhucdum latet. Ab interiori parte tunicæ Choroidis lamellam quandam peculiaribus arteriis præditam separari posse observat Ruyschius, eamque *Tunicam Ruyschianam* nominat (y), quam tamen tunicam negat reperiri Celeberr. Dn. Joh. Jacob Rau, Præceptor olim in Anatomic. summo perè suspiciendus, qui (z) eam ex erroneâ præparandi methode ortam esse contendit. Verùm hanc litem non facio meam. Succedit jam *tunica Retiformis vel Retina*, à certo retis genere, vel vasorum illam perreptantium copiâ sic dicta, ex flaccidis staminibus fibrisque medullaribus nervi Optici seu medullosa ejusdem substantiâ originem sumens, nervi Optici expansio rectè dicitur. Expanditur autem supra hu-

B

mo-

(x) *Ophthal. p. 48. & seq.* (y) *in Epist. Responsor. de Oculor. tunic.*
(z) *in Epist. Respons. ad defensionem Frid. Ruysch: pro Septo Scroti p. 12.*

morem vitreum ad ligamentum usque Ciliare, ejusque limbus circa inferiorem crystallini humoris marginem subsistens, inferiori Iridis oræ contigua est, eique aliquatenus cohæret. Usus ejus videtur rerum externarum species coloresque per humorem crystallinum transmissos cum luminis aliqua motiva impressione conjunctos suscipere, expressosque in ipsa per Spiritus animales ad cerebrum usque indubiam mentis sedem continuare, eiq; externorum visibiliû apprehendendorum occasionem suppeditare, adeòque proprium proximumque visionis esse organon, quod eodem modò imò melius se habet ac in Camerâ Obscurâ artificiali charta alba foraminî fenestræ opposita, externè illabentium rerum imagines sistens atque efformans, ceu fufius id Plempius exponit (a), Lindenius (b), inprimis Cartes. (c) item Sturmus (d). *Tunica sexta s. Crystallina* à Retina originem suam ducens, humorem crystallinum obvolvitur. Alii hanc tunicam negant. Contra Jul. Casser. (e) ego, inquit, hanc ab ipso crystallino separatam etiam oculis conspiciendam exhibui. Clar. Linden. duplicem facit, superiorem, quam vocat *Araneam*, & interiorem ipsi *Crystallinam* dictam. Nullis visibilibus vasculis sanguiferis ditata est. Superest *septima tunica vitrea* scil., quæ alba est, translucens & lævis, exilibus quibusdam fibris contexta, quæ tùm se produunt, quando tunica hæc disceperitur & laceratur. Vitreum humorem undique cingit, ne diffuatur, aut cum aqueò confundatur.

§. XI. *Humores oculorum tres sunt, eorumque primus & anterior fluidus maximè reliquisque tenuior, Aquæus vocatur, illudque spatium occupat, quod est inter tunicam corneam &*

(a) *Lib. 2. c. 19. & l. 3. c. 12.* (b) *Medic. Phys. c. 10. art. 6. §. 29.*
 (c) *Dioptr. c. 5.* (d) *in Scient. Opt. Sect. I. c. 2. §. 5. p. m. 13. it. 118*
Colleg. Curios. part. 1. Tentam. 2. (e) *de Organ. Vis. Sect. I. c. 36.*

crystallini sedem anteriorem, non autem vitreo circumfunditur prout vult Dn. Verle (f) item Riolanus teste Dimerbroeck (g). Quantitas ejus saltem trium vel quatuor guttarum à Plempio (k) nimis parca fortè assignatur. Scaturiginem illius & perennem affluxum à peculiaribus ductibus arcessit Cl. Nukius (i), Casp. Barthol. tamen (k) illos saltem vasa sanguifera esse credit; Accuratiss. Verheyen (l) controversiam hanc in mediò adhuc relinquit. Impedit hic humor, ne partes oculi nimis arefcant, neque splendores nimis vividi partes ejus lædant. *Secundus humor est Crystallinus*, in circumferentia laterali figuram obtinet circularem, quæ posteriore parte est rotundior, anteriori depressior, quam tamen figuram pro variâ objecti distantia variè mutari credunt nonnulli. Succedit tandem *tertius humor*, à colliquati vitri similitudine *vitreus* dictus, antèrius planior est sinumque habet, in quo crystallinus collocatur. Hujus ut & præcedentis usus videantur in Opticis. Cons. etiam Verheyen (m).

§. XII. *Vasa oculorum arteriosa* à Carotidum externæ & internæ ramis oriuntur, ipsisque respondent *venæ* à magnis jugularium ramis prodeuntes. Curiosiss. Ruyschius (n) nova vascula sec. longitudinem decurrentia lymphaticorum æmula in Corneâ aliquando sibi videre visus est, quæ probabiliter putat humorem aqueum per ductum Nuckii adductum reducere.

§. XIII. *Nervorum paria* duo oculos saltem recipere veteres aiebant sec. vulgare: *Optica prima, oculos movet altera &c.* Ab illo tempore verò corporis humani descriptio multum immutata est. Statuitur enim hodiè oculos recipere

(f) *Obs. CXXC. Ann. 9. & 10. Déc. 1. Eph. Ger.* (g) *Anat. lib. III. c. 17. p. 540.* (h) *l. c. lib. 1. c. 16. p. 43.* (i) *tract. lectu dign. de ductib. Oculor. aquos.* (k) *Analect. Observ. Anat. VI. p. m. 219. it. Spec. H. A. c. 6. §. 4. p. 148.* (l) *Anat. Tract. IV. c. 14. p. 377. seq.* (m) *l. c. p. 381.* (n) *Epist. cit.*

pere secundum, tertium & quartum nervorum paria integra, & quosdam quinti & sexti paris ramos. Omnes hi nervi ex Cerebri Medullâ oblongatâ egressi variis oculi partibus implantantur. Sed hæc de Oculorum anatomia sufficiant.

§. XIV. Conspectâ fabricâ Oculi artificiosa ad *Speciale Subjectum* Epiphoræ devenio. Fons itaque ac sedes perpetuò exstillantis seri sunt glandulæ ac ductus aquatici palpebrarum modò dicti à mox nominandis causis irritati ac vexati. Veteres quidem Cerebro omne malum in ejusmodi casibus adscribebant, & caput munere alembici cucurbitæ impositi fungi putabant, & hinc humores per Calvariam destillantes accusabant, quemadmodum & Diemerbroeck (o) id facit. Ast Recentiores Anatomici errorem illum vel oculari inspectione redarguunt, præsertim Schneiderus (p) sat animosè, nihil ex capite per Os cribrosum dictum destillare posse, demonstravit. Quamobrem sicut in aliis partibus operam secretionis lymphæ solæ glandulæ præstant, sic & in oculis lacrymalis lymphæ percolationem glandulosa cribra efficiunt, nec est quod membranas saltem omnis percolationis autores deprædicet Schneiderus, cum eadem membranæ Ejusdè permultis sint refertæ glandulis. Quando igitur mediantibus arteriis Carotidibus affertur sanguis, & insimul lymphæ cum eo, hæc partim per glandulam minorem in oculi Cantho majori sitam, Carunculam lacrymalem dictam parum tamen, partim per glandulam majorem (innominatam vocatam) prope externum angulum in parte superiori reconditè mg. existentem, (quam glandulam Musculi naturam habere oculosque attollere Vesalius licet meliora edoctus à Fallopio, falso credit) uti & per glandulosos ductus in palpebris à Stenone ac Meibomio præsertim observatos secernitur ac

per-

(o) *Anat. l. 3. c. 15.* (p) *in libr. de Offe Cribiformi.*

colatur, inque ductus excretorios ultra triginta à Meibomio numeratos ad oculi superficiem hiantes demandatur ac excernitur, ut naturaliter irriget oculos, si verò uberiùs affluat, quàm iterum per puncta lacrymalia absque sectione visui patentia abduci queat ad nares, tunc extra orbitam oculi fluunt, lacrymasque constituunt, quæ copiosæ maximè ac involuntariæ si adfuerint, insimul sæpe acredinem in se habuerint, Epiphoram dictam constituunt.

§. XV. *Causa efficiens & quidem proxima* (1) plerumq; est *lympha acris* glandulas oculi vellicans ac irritans ad, exspuendam continuò humiditatem hanc oculos ac genas ir-
 rigan-tem. Sanguis enim noster præcipuè ex duabus parti-
 bus integralibus componitur, alterâ limpida serosâ s. lym-
 phaticâ, alterâ rubrâ, hæc instar globulorum rotundorum
 in illâ natat, uti oculatiss. Leeuwenhoeck (q) & Bohnius
 (r) Microscopiis suis accuratissimis id conspexere. Illa autem
 limpida s. serosa sanguinis pars, *Sanguis albus* Hippocrati
 (s) *latex* Helmontio, *aqua* vulgò aut *Serum* dicta, in duas
 iterum partes rectè dividitur, utilem scil. ac minus utilem
 s. excrementitiã; *Utilem* constituunt chylosæ ac gelatinosæ
 particulæ nutritioni partium corporis destinatæ, uti & aquo-
 sæ quædam ad facilitandum motum humorum aptæ; quan-
 quam & illis quasdam salinas, Æas, acidas & sexcenta alia
 secundum Hippocratem (t) inesse etiam in statu naturali
 non negaverim. Cæteræ autem aquosæ particulæ cum multis
 salinis ac quibusdam aliis *excrementitiã* ac inutilem seri san-
 gvinis partem constituunt, ac sub nomine Urinæ, sudoris,
 sputi, naturaliter quotidie excernuntur. Hæc inutilis pars
 seri s. lymphæ lacrymas maximam partem constituit, (un-
 gvinosum quid tamen etiam subesse lacrymis non repugno,

B 3

præ-

(q) *Arcan. natur. p. m. 3.* (r) *Circ. A. Phys. p. m. 200.* (s) *de Glandulis.* (t) *vel qui Autor est Libri de veteri Medic. XXIV, 20.*

præsertim cum in lemas concrefcere possit) earumque continuum ac involuntarium copiosum effluxu n̄ efficit, si ex quacunque causâ prægressâ *acredinem* acquisiuit, quam tamen ut plurimum salinæ particulæ præ cæteris abundantes efficiunt; hæ itaque falsæ ab utraque parte acuminatæ in lympha natantes particulæ unâ cum sanguine circulantes deveniunt etiam ad oculos, ubi restitantes quodammodò aut segnius ibidem circulantes, oculos irritant ac vellicant, ut vi ac confertim limpidum humorem continuo stillent. Quanquam igitur plerumque acredinem adesse præsupponam, interim minorem acredinem interdum etiam esse, lubens concedo. Et (2.) *nimis abundantem saltem lympha* (minus acrem) ad oculos ruentem in causa esse puto, ut oculi continuo plorent, præsertim si in aliis partibus corporis nostri, ex quibus lympha hæc naturaliter excerni debet, ut in poris corporis, renibus &c. obstructions fortiores adfuerint, hinc ad delicatissimas oculi membranas glandulosas, ubi minorem inveniunt resistantiam copiosi lymphatici humores copiâ peccantes, quâ datâ portâ ruunt, hoc forsitan vitium *illacrymatio* melius audiret. Nominatæ duæ Causæ proximæ lympha scil. vel qualitate peccans, hinc acris lympha, vel quantitate, hinc copiosa saltem irrigatio oculorum, dictò modò *Epiphoram absque inflammatione* efficiunt; ast si eadem lympha valde sit acris aut diu subsistat in glandulis oculi, hinc acredinem majorem contrahat (nam

Capiunt vitium, ni moveantur aque,)

mox in celerrimum motum abeunt particulæ ibidem, ac ità rotantur, ut *inflammatio* insimul accedat, si inflammatio, consequens ejus erit *rubor*, cum v. acuminatæ sint ibidem commorantes particulæ, *dolorem*, quem sæpe pruritus vocamus, inferunt, quamvis *pruritus* magis comitetur, si salia sui juris, nec multum lymphæ adfit.

§. XVI. *Causam Epiphoræ etiam constituit, licet lympham naturaliter fuerit constituta (3.) nimia glandularum lacrymas plorantium laxitas*, quando undecunque nimis spongiosæ ac flaccidæ redditæ fuerint per continuum affluxum naturalem humoris aquatici, vel etiam serosi nutrientis, unde per patula nimis foramina vitiatæ glandulæ lympham continuò elabi sinunt, nec reducitur in tantâ copiâ lymphæ, uti aliàs naturaliter debet; quod malum senibus plerumque familiare est & morientibus, illis quidem ob nativam jam ratione ætatis imbecillitatem, dum quasi detritæ glandulæ lacrymas faciliè demittunt; his verò ob summam prostrationem virium, Spirituumque defectum, hinc glandularum flacciditatem, unde *sponte illacrymari in acutis morbis periculosum est juxta Hippocratem (u)*. Sed & Epiphoram incurere, oculosque semper lacrymantes quis habere poterit, si (4) *vitiū aliquod glandulæ in interno angulo sitæ* adfuerit, quando scilicet aut planè aut ex parte periit, s. Chirurgi ibidem operantis incuriâ abscissa, s. ab acribus humoribus exulcerata & exesa fuerit, quanquam effectus oculi ex defectu glandulæ istius propriè *Rhyas* vocetur, uti sub Diagnosi exponam. Non tamen defectus hujus glandulæ tantum affluxum ad oculos concitare potest, sed potius propter erosa & partim coalita iterum vasa illa, quæ ab oculis ad nares abducere debebant, lacrymæ copiosæ extra orbitam fluunt, item dum exulcerata est caruncula lacrymalis, pus acre irritare fibras sensibiles membranarum oculi, & fluxum eò modò concitare potest.

§. XVII. Inter *Causas Procata arcticas Non-naturales* diætas Epiphoræ ansam præbentes (1.) se sistit *aër*, qui nebulosus vel aliis effluviis acrioribus scatens, ipsos oculos irri-
tare

(u) *Popul. VI. Sect. 1. 42. Conf. Popul. IV. XXVII. 12.*

tare, sicque causa proxima saepe fluxus lacrymalis existere potest, item venti vehementius oculos percellentes, halitus quoque ac fumi acres, pulverulenta quævis aliæque res externæ asperæ stimulantés, oculis illapsæ faciliè magnum ad generandam Epiphoram pondus addere possunt. Ex communi quoque aëris vitió aliquando latius disseminari Epiphoram, multisque unà correptis naturam & genium Epidemiorum æmulari scribit Celeberr. Meibomius (x). Rosarum odorem cuidam Mercatori semper induxisse pruritum Oculorum cum inflammatione ac lacrymis involuntariis refertur in M. A. N. C. (y). (2) *Cibus & Potus* catarrhis originem præbentes Epiphoræ Causæ Procatarrhica existere possunt, præsertim lacrymosa cæpa, sinapi aut haustus insignis saepe reiteratus, potus nimius vini accidi; Nuclei malorum persicorum comesti, quod Rhodius (z) testatur, qui in se ipsó Epiphoram ex comestione malorum persicorum expertus est. (3.) *Motus & Vigilia nimia* sangvinem lymphamque in majorem motum concitantes, ut cum impetuant ad oculos, non lævem præbent occasionem. Hinc etiam qui lucubrationibus nocturnis nimium sunt dediti, ad candelæ lumen legendó minutas literas defixis in libros oculis tensione nimia non bulbos solùm, sed & Musculos oculorum & palpebrarum motum fatigant, tremoremque quendam eis ac dolorem inferunt, hincque lacrymarum fluxum patiuntur. (4.) *Somnus quoque & quies nimia* humores viscidos & ad motum pigros reddunt, hinc stagnantes vitiumq; crassitiem nempe ac acredinem morâ suâ contrahentes, ad oculos demandati vellicationis oculorum causæ existunt. (5.) *Excreta naturalia*, Sudor, Urina, mucus, sputum &c. ordinarió modó non procedentia, sed ex vitió ac ob-

(x) in *Exercit. de fluxu humor. ad ocul. natur. & præternat.* §. 41.
 (y) *Obs. 140. Ann. II. Dec. II. Eph. Ger.* (z) *Obs. 80. Cent. I. p. 43.*

obstructione pororum in partibus suis subsistentia, mirum quantum sublevent inordinatum ad oculos fluxum. (6.) Inprimis *Animi affectus* plenò agmine Epiphoram concitant, hinc irati præ irâ spumant ac illacrymantur, si vindictâ potiri nequeunt, diuturnis affecti mœroribus lacrymis modum non statuunt, sed Epiphoram accersunt. *Medicamenta* insuper ac *Chirurgica præsidia* malè adhibita fluxum immoderatum lacrymarum producant, ut acria externè oculis ineptè applicata, ut Euphorbii pulvis oculis boum insufflatis lacrymas copiosas elicit, usus etiam nimius cepearum, sinapi externè manibus tractatorum, errhina ac sternutatoria imprudenter adhibita aliaque, præsertim topica poros inviscantia ac conglutinantia, cauterisatio fistulæ lacrymalis malè instituta, quando ductus anguli interni læduntur, ut per vasa *lacrymationum salivam* ut loquitur Plinius (a) adducentia oculus continuo irrigetur, per meatus autem hos læsos abduci iterum nequeat, hinc necessariò sub lacrymarum formâ lymphæ effluit copiosa. Quin imò & ex aspectu aliorum oculorum vitiatorum vitium contrahere possè oculos, non adeò repugno, quod alii fascinationi adscriberent, potius

Dum spectant oculi læsos leduntur & ipsi,

Multaq; corporibus transiione nocent.

§. XVIII. Res præternaturales etiam, Morbi scil. præredientes ansam ac causam conciliant affectui quem explico, uti soepius *Variola* malè curatæ effluxum involuntarium lacrymarum inducunt, dum scil. aliquid acris materiæ in minutissimis glandularum vasorumque oculi canaliculis remanet, postmodumque ex levi irritatione vel quacunq; alia occasione sui juris facta scindendò, vellicandò, irritandò molestias creat, atque humorum fluxui repagulis solutis fores patefacit, qualia exempla sæpe recidivantis Epiphoræ ex ma-

(a) *Lib. XI. H. N. C. 36.*

le tractatis variolis adducit Lipsius (b) notante Etmullero (c). *Phthiriasis* quoque Causa Epiphoræ esse potest, quando pediculi palpebras infestant, ac morsiuunculis suis lacrymarum fluxum producunt, dilatandò scil. ostiola illa ac exedendò sicque exulcerandò. *Catarrhos* inprimis Epiphora insequi aut comitari solet, quando lymphæ acida salsa in corpore abundans ad oculos quoque movetur, eosque rodit ac vellicat, unde pruritus, imò palpebrarum exulceratio, pruritus lymphæ effluxus magis magisque insequitur, adeò ut sæpe in cœcitate terminentur Epiphoræ catarrhales, exponente & declarante id Etmullero (d). *Apoplexiam* quoque lacrymæ copiosæ insequuntur. *Hereditaria* insuper *dispositio* multum ad Epiphoram contribuere potest. *Contagiosum quid* aliquando in Epiphora præter Meibomium (e) & Dolæus (f) in se ipso observavit, ubi infantis oculum ophthalmiâ laborantem manu palpasset & eadem manu oculos fricasset, in eundem incidit affectum.

§. XIX. *Differentias Epiphoræ* vix quæ alicujus momenti sunt, invenimus, nisi quod *Epiphora* alia dicatur *calida*, quæ à multâ acedine præditâ lymphâ provenit, ac modò pruritus molestus, modò ardorem ac dolorem oculis infert; *alia frigida*, quæ lympham minus acrem, magisque aquosam secum vehit, nullamque ferè molestiam, nisi crebram sui absterisionem exhibet, visionem turbat in quantum illacrymatio id facere potest; Cœteras ut minus necessarias silentiò præteribo.

§. XX. *Diagnos* autem potius docet, quomodò Epiphora à cæteris oculorum affectibus, similitudinem quandam cum Epiphorâ habentibus, differat. Ipsius enim Epiphoræ Signum Diagnosticum lacrymæ scil. continuæ ex caruncula

(b) tract. de variolis. (c) T u. p. m. 649. (d) L. c. p. 650. (e) in Diff. cit. §. 41. (f) Encyclop. Chirurg. p. 158.

lâ & palpebris affectis, oculis satis patet, ast cum lacrymæ & in aliis oculorum affectibus occurrant, quomodo ab eis differat Epiphora, videndum. *Ab Ophthalmia* itaque differt, quod hæc sit vitium tunicæ adnatæ in inflammatione, dolore, rubore ac illacrymatione consistens, imò interdum & cæteras partes invasit sub Ophthalmia inflammatio; sub Epiphora autem sit vitium in glandulis præsertim majori in externo, & minore in interno angulo sitis, ac ductibus adducentibus præsertim Meibomianis. Dein in Ophthalmia sanguis ipse rubicundus, in Epiphora Serum sanguinis seu lymphæ peccat. Si à solâ exesione, exulceratione aut absorptione caruncule lacrymalis lacrymæ prodeunt, *Rhyas* dicitur affectus, ast Epiphora & à vitiò ipsius lymphæ provenit. *A Phlegmone* seu inflammatione differt, quod ista interdum saltem adsit in hæc. *A Lippitudine*, quia hæc secundum Blancard. (g) est asperitas quædam intra oculos, ac si arena esset inspersa, quæ tamen in Epiphora vix invenitur.

§. XXI. Jam ad *Prognosin*. *Epiphora inveterata* & quæ à primâ ætate coepta, & in diurnitatem protensa est, difficulter curatur, quæ à carunculâ lacrymali exesâ, ductuque ad nares tendente coalitò provenit in fistulam ægrè sanabilem plerumque abit. *Recens* verò nec altas radices habens sponte sanatur, si removeantur eam inducentia. Hipp. (h) *Quibuscunque*, ait, *in ægritudinibus oculi ex voluntate lacrymantur, bonum; quibus v. citra voluntatem, malum.* Ratione Causæ una Epiphora periculosior est alterâ, si scil. lacrymæ tenues at acres, salsæ ac corrosivæ exeunt, periculosior est Epiphora ac totalem Ophthalmiam inducit, difficiliorque curatu, quam si subdulcis, insipida, sine acrimonia prodeat lymphæ. *Si diurna ac acris*, Cæcitas tandem insequitur,

C 2

uti

(g) *Lex. Med. nov. p. m. 377.* (h) *Seç. 8. Aphor. 2. Conf. Pranot. text. II. 20.*

uti Th. Barthol. (i) exemplum cæcitatî à copiosô serô ex oculis stillante producæ in medium affert; præcipuè, uti addit Hippocr. (k), si capitis dolor accedit. Oculi exstantes ac majusculi læsionibus Epiphorarum magis obnoxii sunt, quàm minusculi testante præter alios Dion. (l). *Epiphora quæ fit ex læsione Caruncule lacrymalis*, inquit Ettmüll. (m) ferè est incurabilis, uti est pessima, quæ à carunculâ quâcunque ex ratione ablata oritur; uti facilius est curatu, quæ ab ejus erosione quàm excisione. Infantes frequenter lacrymari solent, & quidem sine insigni periculô, quoniam diætâ & procedente ætate spontè hoc vitium corrigitur, inveteratus autem aut natu majoribus accidens contumacior facile fistulam lacrymalem inferre potest. Idem (n). Plura vid. sub Ophthalmiæ Prognosi apud Autôres.

§. XXII. Curam ritè aggrediar, si causarum ac circumstantiarum habeam rationem, præsertim cum hæ potissimas indicationes præbeant. Et quidem cum Causas partim externas, partim internas stillicidii serosi perpetui habuerim, illæ si oculum hostiliter afficiunt, erunt removendæ quantò citiùs, frustra enim in affectu tollendô desudamus, aut in visu restituendô anxii hæremus, nisi trabem aut festucam extrahamus. Cum autem plerumque ab acris lymphæ provenire Epiphoram dixerim, hæc erit potissimum corrigenda, particulæ salinæ, acres diluendæ, involvendæ, obtundendæ, inviscandæ & quocunque modô emendandæ ac eliminandæ, postmodùm & specifica quædam topica adhibere conveniens erit. De Universalibus Evacuantibus an hic conducant, primùm verba faciam: *Vena Sectionem e-* qui-

(i) *M. A. N. C. Obs.* 146. *Ann.* 2. *Dec.* II p. 265. (k) *Coac. Prænot.* 132 p. m. 542. (l) *Anatom. Corp. Hum. Demonstr.* 8. *Scct.* II. p. 367. (m) *Colleg. Pract. t. II. p. m. 651.* (n) *loc. cit.*

quidem nec fluxus hic serofus, nec acredo sanguinis indicaret, at indicat tamen eandem, si inflammatio quaedam adfuerit in palpebris, corpusque sit plethoricum, aut suppressa sit evacuatio quaedam naturalis corporis, interim magis in Inflammatione sanguinea s. Ophthalmia sanguinea quam hac serosa V. Sio conveniret, in illa enim testatur Lindenius (o), quantum valuerit V. Sio in Chirurgo Amstelodamensi, cui dexter oculus fuit inflammatus. Vicariæ etiam Venæ Sectionis Cucurbitæ scil. scarificatæ ac hirudines s. sanguifugæ non levem spondent opem in Inflammatione, sed magis sanguinea quam serosa. Ubi contumacior fuerit fluxus acris serofus ad oculos, Vescicatoria Nuchæ aut pone aures erunt applicandæ, hæc enim immediatè magis serum educunt, ac satis proficua esse solent in Emplastri formâ sec. Ludovic. (p), Ettmullerus (q) quoque eorum usum deprædicat, dicendo: *Ut ut Vescicatoria sint remedium saltem palliativum, & medeantur à posteriori, tamen verissimum est, quod multum illa valeant, neque ipse credidissem, horum fructum ad eò insignem esse, nisi ipse eundem vidissem.* Et quidem Nuchæ applicata juvant sensibiliter, si rectè fluant, quia ibidem arteria Cervicalis se dividit in duas partes, anteriorem etiam ad oculum progredientem, & posteriorem circa nucham hinc inde disseminatam, unde Vescicatoria, dum in nucha faciunt dolorem, anteriorem eò sanguinis promovent fluxum, dum ex rama hoc interiori sit derivatio quasi ad ramum posteriorem, ut minori impetu ac copiâ sanguis ad oculum affluat. Quibus autem non est cutis sanabilis, facillè non conveniunt Vescicatoria, ut Hydropicis; nam ad Gangrenam disponunt. Conf. Doctiss. Baglivius (r). Setæcæum quoque in maximè rebelli & contumacissimâ Epiphora

C 3

rà

(o) Super Hartmannum. (p) in Pharmac. p. 337. (q) l.c. p. 651.
 (r) in lect. digniss. Dissert. de Usu & abus. Vescicant. p. m. 95.

râ materiam peccantem insigni cum Euphoriâ educeret, uti & *Fonticuli* suam spondent opem. Inprimis autê *Purgantia* per epicrasin laudabilem edunt effectum, cum multum lymphæ educant, hinc revulsionem quasi ab oculis instituant, unde Celeberr. Pechlinus (s) rectè scribit: *cum frustra diu laboratum topicis ac collyriis, unô saepe purgante totum morbum profligari.* Conf Hippocrat. (t). Sed nec *Sudorifera*, quæ primô locô ponere debuissim, laude suâ sunt defraudanda, hæc enim per poros corporis & abundantem & acriorem lympham eliminant ac discutiendô ac exsiccandô non levem præstant operam, unde decocta Lignorum it. Radicum Chinæ ac Sarsaparillæ tam egregios effectus in Catarrhis ac fluxionibus præternaturalibus edere solent. Eadem svadet Cl. Briggs (u). *Diuretica* insuper eodem jure quò diaphoretica laudanda, eandem enim materiam ambo ejiciunt hinc millepedes, lumbrici terrestres tantoperè commendantur in nostrô casu. Senes nostri in arte Patres tùm Catarrhos, tùm fluxiones ad oculos à cerebrô ferri cum crederent, non solum pilulis Cephalicis specificis, ut Pilulis Cochiis, Lucis, de Succino Craton. &c. Cerebrum purgare volebant, sed & corrigere, exsiccare ac roborare cerebrum se posse putabant Errhinis, Sternutatoriis, Masticatoriis ac apophlegmatifantibus, sed erroneâ ratione ut antè dictum. *Errhina* hinc & *Sternutatoria* vix commendarem, cum fluxum ad oculos magis concitant quàm reprimunt, dein etiam nimis fortem motum inducunt partibus corporis, per consequens & oculis, qui tamen vim non patiuntur, sed intacti servari volunt. *An opium in oculorum affectibus*

(s) in *eleganti Dialogo de potu Thee* p. 28. (t) *Aph. XVII. Sect. 6.*

(u) *l. c. p. 117.*

Etibus conducat, ventilatur à Wedelio (x), Conf. Forest. (y). Ego suspensâ manu & non nisi in acerbissimô dolore oculorum ac agrypniâ adhiberem ex monitô Celsi (z): *Si tantum mali est*, inquietis, ut somnum diu prohibeat, eorum aliquid dandum est, quæ *αρωδύνα* Græci appellant, satisque est puero quod erui, viro quod fabæ magnitudinem impleat &c. Topica in fluxu hoc adhiberi solita plerumque sunt adstringentia, ut flor. Balauft., Myrtill., bolus armena, terr. sigillat, Sangv. Dracon., Succ. Acaciæ, Lap. Hæmatit. &c. Sed *adstringentia* motum humorum impediunt, atque ita coagulationes ac tumores magis efficiunt, cum melius sit liberum in minimis vasculis procurare motum, ne subsistant humores, majusque vitium contrahant; Interim experientiâ suâ testantur multi, non tolli motum sanguinis hisce, sed tantum non nihil compesci sicque effluxum per glandulas prohiberi. Itaque prudentiâ Medicâ hic opus erit. *Humectationem oculorum* admodum nocivam clamitat vulgus, dummodò autem non actu frigida intempestivè oculo fuerint admota, humida calida non erunt nocentia. Topica itaque quæ adhiberi debent oculis sint abstergentia, discutientia, parumque adstringentia: ut Thus, Mastix; Camphora, Cerrussa, Myrrha, Aloë, Sacchar. Hi, Lap. Calamin, Alumen, &c. Ex ∇ is Ω tis Specifica habentur ∇ Euphragiæ, quâ vel totum humorem aqueum in oculis naturaliter contentum si effluxerit, restituere quidam volunt, ∇ Ros. alb., fœnic. Plantag., Virg. aureæ, Chelidon., ∇ Ophth. Duc. de Croycum Sem. Sumach. Clar. Wedelius (a) egregiam vim detergendi ac dissipandi adscribit Croco Metallorum, si grana aliquot jv. l.

vj.

(x) in Opiolog. L. 2. S. 3. C. 3. p. 147. seqq. (y) Obs. 5.
L. XI. Schol. p. u. (z) Lib. 6. C. 6. p. 350. (a) Pharm. A-
croam. p. 294.

vj pulverisata ∇ æ Chelidon. injiciantur, & post filtrationem aliquot guttæ oculo instillentur. It. pinguedinem viperarum externè palpebræ illinitam vel in oculum guttatim instillatam pro humorum dissipatione ac visus confortatione idem commendat (b), Conf. Ludovic. (c). Hic etiam ∇ m Rosarum non nimis fermentatarum vel majori Vini Spiritusve ardentis quantitate ante destillationem humectatarum laudat (d). Ettmull. etiam egregia multa adducit (e). Celsus (f) Colyria plurima recenset. Burrhus (g) refert historiam de Virgine, cujus oculi perpetuò lacrymas effundebant, se illam, variis medicamentis ab aliis incassum adhibitis restituisse spatiò trium hebdomadarum cum decocto in simplici ∇ osium bubulorum absque medulla & palearum tritici, ejusq. ∇ à usum sapius se esse profiteretur, ubi opus fuit exsiccare humores serosos, optatò eventu. Doctiss. Dn. Welsch. (h) Succum ex baccis Solani tetraphylli (vulgò Hb. Paris) expressum, ad Epiphoras præcellentissimum remedium (idèò animam oculorum appellatum) ex MSto veter. Biblioth. Batavin. proponit. Idem (i) ∇ m Rosar. in quâ parum Aloës non lotæ dissolutum sit, contra fluxiones oculorum laudat. Idem (k) ∇ m. Lapath. & t. per mensem integrum bibitam plurimos oculorum affectus persanasse affirmat. Si calida fuerit Epiphora profunt Ungv. alb. Camphor., Rosat. Mesue &c. internè usurpatis Puly absorbentibus: Terr. Sigill. C. C. f. Δ . & Diaphor. Medic., Oc. σ , Ebor. f. Δ &c. & tandem purgetur Corpus

(b) in M. A. N. C. An. 2. Dec. I. Obs. 125. (c) in Pharm. Diff. I. p. 240 (d) ib. p. 567. (e) Tom. II. à p. 791. -- 804. in. T. I. p. 542. (f) Lib. 6. C. 6. (g) in Epist. de artif. oculor. humor. restit. ad Th. Barthol. data, que exstat in Append. Varior. Instrum. Chirurg. ad Arment. Chirurg. Sculteci p. m. 67. seqq. (h) in Append. ad Ann. IV. Dec. I. M. A. N. C. Micromemmat. Tract. Cent. I. n. XX. p. 8. (i) l. c. Cent. II, n. XXXIV. (k) ibid n. LXII.

pus foliis Sennæ, Rhabarb., & dulc. rit. parat. Resin. Giap.
lap., Diagryd., vel Pilul. prædictis &c. *Si frigida Epiphora*
℞. Tut. ʒʒ. Sarcocoll. gr. xv. Mastich. Thur. aa. gr. v. cum al-
bum. ovi vel mucil. Sem. Cydon, illinatur linteo, applicetur
cantho interiori oculi. ∇. Ophthalmica de Febure multis in
usu, est sequentis descriptionis: ℞. ∇. flor. Cyan. Chelid.
maj. Euphras. Ros. a. ℔j.. superf. calc. viv. rec. è furno ex-
tract., filtratis adde Phlegm. Urin. cum O alb. & t. ℔ʒ. *ci ʒj.,
stent in vase orichalceo in loco frigido sæpius agitando, donec per-
fectè coloratur, expone ulterius Soli & serva. Dn. Mangett. (1) in-
ter alia laudat sequens, quod omnia alia vincere debet. ℞. Oj.
alb. ter ussi & ter extinct. ∇ à Ros. ʒʒ. Gummi. Arabic. tragacanth.
astorū & extinctorum aa. ʒj. Tut. ppt. ʒj. Ceruss. ʒij. mucilag. Sem.
Cydon: extract. c. ∇. Rosar. q. s. f. Linim., quò liniatur oculus circa
utrumq; angulum, & amba palpebra etiam: deinde clauditur ocu-
lus, & applicatur molle linteolum, tum abluitur aliquando hòc de-
coctò ℞. Gallar. cortic., thuris, Mastich. N. Cupress. boli armen. aa.
ʒij. bulliat in ∇. fluviali. Schröderus (m) ∇m egregiam ad
oculos habet, quæ hæc est: Nim *ci so viel beliebt/ thue es
in ein Messingen Becken/ gieß Augentrost, oder ein ander dien-
liches Wasser darauff / alsdenn nim ein Rütchen aus kurzen
Sträußlein vom Besen gemacht / und agitire mit stäupen des
Wassers aufs geschwindeste und stärckste / so fängt das Wasser an
erstlich grün / den bald mehr und mehr blauer zu werden. Wenn es
nach deinem Gefallen hoch genug die Farbe erreichet / so filtrire es
durch ein Leschpappier. Man gießet davon 1. oder 2. Tropfs-
fen in die Augen. *A variolis malè curatis puella quædam*
Epiphorâ per biennium graviter tentata, sequente conva-
luit: ℞. panem secalinum è furno adhuc calentem, per me-
dium dissectum superposuit ahenæ ex œ confectæ & linteis

D

ob-

(1) in Biblioth. Med. Pract. T. III. l. 13. p. 561. seq. (m) in fol. à
Dn. Koschwiz. in Vernaculam nostram translatus, p. m. 144.

obtectæ, vāporemque ad parietes ejus appellere sivit, illumque in guttas resolutum pro Collyrio ter de die usurpandō collegit.

§. XXIII. Cum omnis occasio sufficiens sit sec. Coum nostrum (n) ad debiles oculos conturbandos *Dieta* inprimis & Epiphorâ laborantibus servanda erit. *Aër* temperatus sit vel arte parandus, frigidus vitandus ac impetuosus. *Cibi oculis incōmoda sunt lenticula, fructus pomorum dulces, & olera* secundum Hippocr. (o), item ea quæ caput replent, raphanus, cepæ, allium, sinapi &c. hinc *ἐυπρωτοι* & *ἐυχουοι* conducunt, conditi cum euphragiâ, majoranâ, fœniculô ejusque semine &c., modicè etiam cibandum. *Potus* sit cerevisiâ tenuis: volatilia, spirituosâ & copiosâ potulenta exulent, præsertim immoderati haustus, ingurgitationes post mediam noctem, vina acida vitentur, nisi quis lacrymosâ vino lumina cum ebriosâ anu apud Ovidium retinere velit. *Somnus* largior sit. *A motu corporis* abstinendum potius, & *quieti* studendum. *Alvus* liquida seruetur. *Animi pathemata* graviora inprimis ira & tristitia cane pejus & angve arceantur.

(n) de Medico II. 16. (o) Popul. VII. XXXIIX. 3. 4.

COROLLARIA.

Salivatio gialis & Honestissimis Viris competens Cura est, nec cuiquam labem adspergit.

II. Hæc & in Oculorum affectibus convenit.

III. Palliativè curare morbum imò & oculum licet.

IV. Recens morbus non melior est, aut facilius curatur, quàm inveteratus, quod & affectu quodam oculorum demonstrare possum.

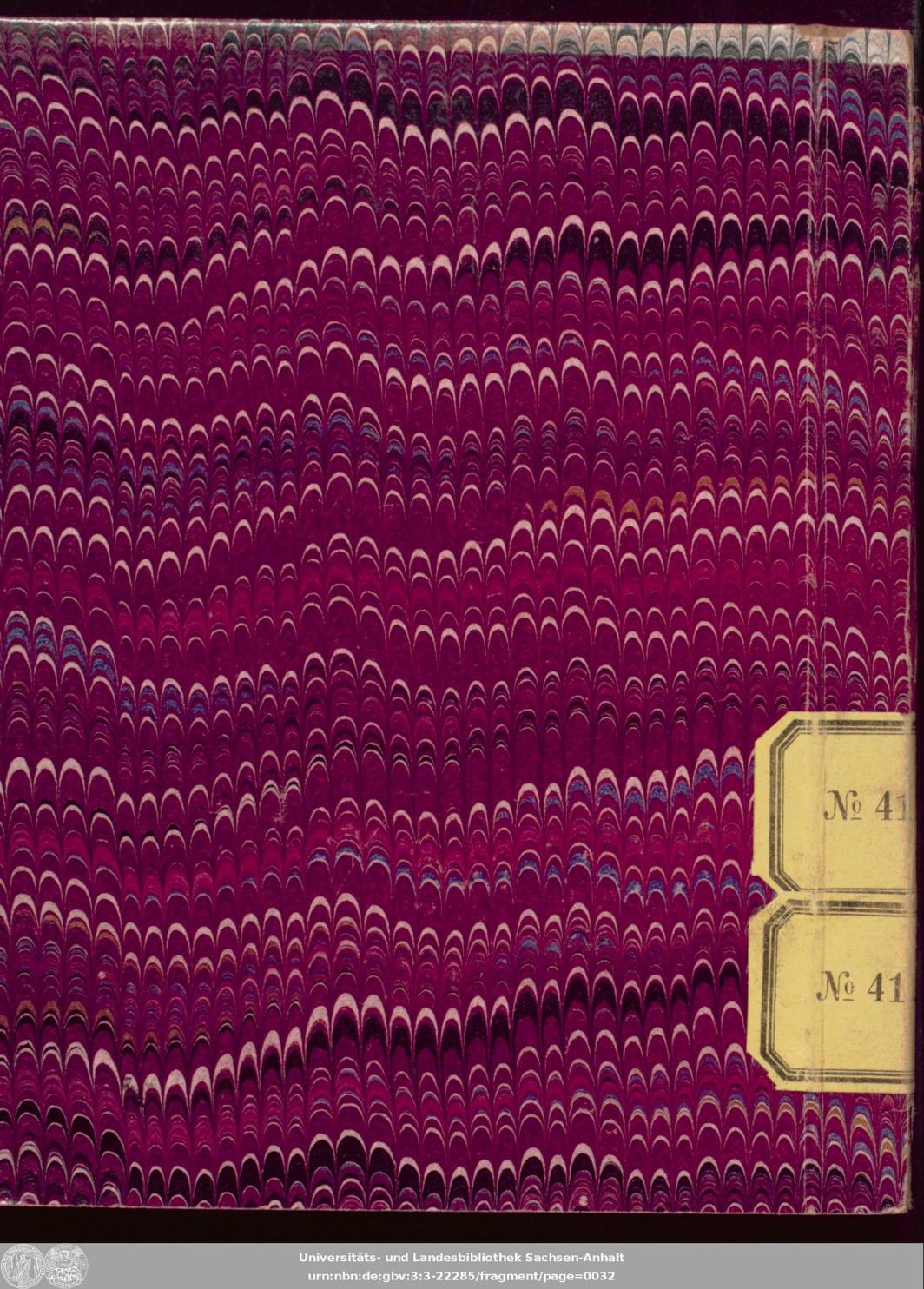
§§ (o) §§

794728

X 2420937

R. KOTT

N° 41

N° 41

DISPUTATIO INAUGURALIS
ANATOMICO-MEDICA

DE
EPIPHORA,

Quam

SUB AUSPICIIS SUPREMI ARCHIATRI,
RECTORE MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO atq; EXCELSISSIMO PRINCIPE ac DOMINO,

DOMINO FRIDERICO

WILHELMO,

REGNI BORUSSIE ET ELECTORATUS

BRANDENBURGICI HÆREDE &c. &c. &c.

AMPLISSIMI SENATUS ACADEMICI CONSENSU

ET BENEVOLO FACULTATIS MEDICÆ DECRETO

IN REGIA AD PREGELAM ACADEMIA,

PRO GRADU DOCTORIS

SUMMISQUE IN ARTE MEDICA PRIVILEGIIS
AC HONORIBUS

Ritè ac legitime consequendis

Publicæ Eruditorum Disquisitioni proponit

CAROLUS JACOBUS Köferl

*Quedl. burgenl. Saxo
Die 18. Octobr. Anni MDCCLIII.*

IN AUDITORIO MAJORI,

Horis ante & pomeridianis.

REGIOMONTI,

Typis FRIDERICI REUSNERI, SAC. REG. MAJ. & ACAD.

Typogr. Hæredum,

